

INTERVENCIIONS DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Neteja de les aurèoles

Es va realitzar una neteja humida de les dos aurèoles marrons que havien tacat l'obra pel costat inferior. En tractar-se d'aigua bruta es van poder dissoldre amb aigua desionitzada.

Es va col·locar el gravat a la taula de succió amb la zona tacada a sobre d'un material absorbent (paper filtre amb pols de talc). A continuació es va dipositar aigua sobre les taques i la succió va facilitar que es trasladesin al material absorbent, desapareixent de l'obra.

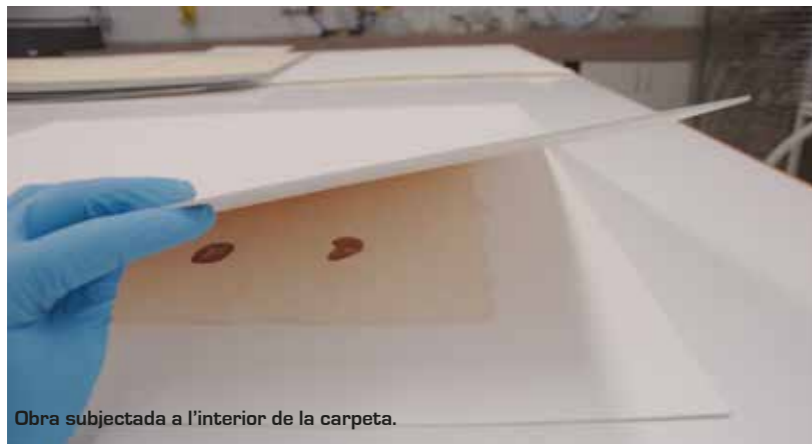
Neteja humida puntual de les aurèoles marrons

Sistema de presentació

Es va elaborar un sistema de presentació que garantia la protecció del gravat i a la vegada en facilitava l'exposició.

Es tracta d'una carpeta feta amb materials de conservació de pH neutre, composta per dos cartrons i una cinta autoadhesiva de lli natural. La carpeta tancada serveix per emmagatzemar el gravat i protegir-lo de la pols, llum, insectes, etc. En canvi, si es col·loca la tapa al darrera, l'obra es presenta subjectada a un cartró de conservació i està llesta per emmarcar.

Per subjectar el gravat al cartró es van adherir a l'anvers dos xarneres de paper japonès. Per a la seva adhesió es van utilitzar dos tipus de cola: metilhidroxietilcel·lulosa per a la part de la xarnera que està en contacte amb l'obra i una mescla de metilhidroxietilcel·lulosa i cola blanca Evacon (3:1) per a la part que no hi està en contacte.

Obra subjectada a l'interior de la carpeta.

Recomanacions de conservació preventiva /Conclusions

La celeritat de l'actuació va poder salvar l'obra de la infecció. Amb tot, va quedar palès el poder de destrucció dels microorganismes en obres amb suports cel·lulòsics i la necessitat de protegir les col·leccions davant d'aquest tipus de factors d'alteració.

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny - Tortosa
Diputació de Tarragona

21
MAIG/12

CR

Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny - Tortosa
Diputació de Tarragona

Conservació i restauració de béns culturals
del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

GRAVAT
Ajuntament de Deltebre

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES

El gravat és l'obra guanyadora de l'11è Premi de Pintura Ajuntament de Deltebre, concurs que organitza periòdicament l'ajuntament amb l'objectiu de promocionar la creació artística.

El dia 10 de maig de l'any 2008 es van lliurar els premis, concedint al tortosí Santiago González el Premi General amb l'obra que ens ocupa i que té per títol *Pasajeros al tren*.

Descripció iconogràfica

El gravat està compost per una representació del cap d'un animal, situat al centre de l'obra i estampat amb tinta de color marró fosc.

Al costat inferior s'observen també estampats amb color vermell granatós, disposats un al costat de l'altre, cinc òrgans vitals (d'esquerra a dreta): fetge, cor, pulmons, cervell i ronyó. Aquests estan units al cap mitjançant uns camins sinuosos representats amb perforacions circulars del paper.

Materials constitutius

El suport de l'obra és paper japonès elaborat de forma artesanal. Aparentment està estampat amb una tècnica de gravat al buit (xilografia o linòleum) amb tinta greixosa d'impressió.

El gravat va arribar al taller enganxat sobre un cartró blanc que li feia de suport, al qual hi estava adherit amb quatre punts de silicona.

DESCRIPCIÓ I ESTAT DE CONSERVACIÓ

El paper japonès està elaborat amb fibres vegetals d'arbustos japonesos que són extremadament llargues i resistents. Es tracta, per tant, d'un suport força inalterable en el temps, igual que la tinta d'impressió, que per ella mateixa és una tècnica molt estable.

Amb tot, l'estiu de l'any 2010 una inundació causada pel trencament d'una canonada, va afectar l'espai on estava ubicada l'obra i la va mullar parcialment. Sortosament, el cartró de suport va absorbir la major part de l'aigua i l'obra va quedar pràcticament intacta.

Amb tot, es van crear unes petites aurèoles marrons al costat inferior, que s'haurien produït per l'arrossegament de l'aigua bruta i la distribució per capil·laritat a través del paper.

L'accident va tardar un temps en ser advertit i això va donar lloc a la proliferació de microorganismes, que van trobar en la cel·lulosa del cartró un bon nutrient per desenvolupar-se. Sortosament aquesta infecció no va arribar a afectar l'obra.

La part inferior del cartró va quedar greument afectada. Presentava taques de colors diversos (groc, verd, marró i lila) causades pels microorganismes, ondulacions i un seriós estovament que va provocar la formació de doblecs i estrips a la part inferior.

El cartró va salvar la integritat de l'obra perquè la va protegir de l'aigua i de l'atac de microorganismes, però aquests tipus d'infeccions s'escampen ràpidament i es va fer evident la necessitat d'una intervenció d'urgència per evitar el contagi i la destrucció de l'obra.

Gravat sobre paper japonès
Títol: *Pasajeros al tren*
Autor: Santiago González
Dimensions: 670 x 620 mm

INTERVENCIÓ DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Eliminació del cartró infectat

En primer lloc es van retallar les vores infectades del cartró amb l'objectiu d'aïllar la peça de la infecció i poder realitzar les operacions següents.

Posteriorment es va desenganxar el gravat del cartró de forma mecànica amb espàtula de dentista i bisturí.

